

PERFORMANS_ "USTAV"_ZIVKO GROZDANIC

petak, 27. januar 2012. u 19h

Centar za kulturnu dekontaminaciju_CZKD, Bircaninova 21, Beograd

Produkcija: Geramuseum & CZKD u saradnji sa Ateistima Srbije
Ucestvuju: Djura Pavkov, kovac i N.N, deurna medicinska sestra

Uvodna rec: dr Marijana Pajvancic,
profesorka ustavnog prava na Pravnom fakultetu u Novom Sadu

Osnovni cilj Ustava je da se pasivizuje periferija Srbije koja je aktivno učestvovala u demokratskim procesima koji su kulminirali odlaskom Slobodana Miloševića sa vlasti. Da bi se to ostvarilo Srbija se vraća u komandni društveni model koji je vladao sredinom prošlog veka i koji je prethodio umreženom tzv. informacijskom društvu ili društvu znanja, kraja 20. i početkom 21. veka. Komandni društveni model vidi društvo u kome građani u najboljem slučaju učestvuju u društvenom životu jednom u četiri godine, ili ako se radi o Ustavu jednom u 16 godina. U međuvremenu društvo je isključeno iz društvenih tokova. Takva komandna struktura ne razmišlja o tzv. participativnoj demokratiji u kojoj građani/ke, stanovnici, narod ili prosto ljudi mogu razmišljati o svom životu, pa i o Ustavu. Citirajući Platona, partijska polistruktura Srbije tretira Srbe kao idiote.

Protiv Srba i građana Srbije se vodi specijalni rat. Kulminacija ovog rata se može videti tokom kampanje za potvrdu Ustava putem masovne kulture, najčešće žute štampe, sporta, popularne muzike, privatnih SMS poruka. Taj rat vode parazitske interesne grupe različitih militarističkih i kriminalnih grupa kojim je cilj da društvo Srbije drže u stanju neželjene slobode. Tim grupama odgovara stanje relativizma i verbalizma vezanog za međunarodne integracije, i realizma pozicije logora u kojem se društvo u Srbiji nalazi.

Iz teksta "Neomilitarizam – disciplinarno društvo u Srbiji na početku XXI veka" Kristijana Lukića (oktobar 2006)

O istorijatu i prethodnim izvođenjima performansa:

Balint Szombathy, ZASTAVE 2, Novi Sad, 1995

Ležim na gvozdenom bolničkom krevetu obučen u mačevalačko odelo. U levoj ruci držim srp a u desnoj makaze za sečenje metalnih ploča. Makazama držim od legure izliven portret Josipa Broza Tita koji leži na nakovnju. Iz vene moje leve ruke curi krv na pod, tačnije na tomove Ustava iz 1974. Osoba u potpuno crnom odelu sa terorističkom maskom na licu na ritam pesme Država grupe Laibach te Druže Tito mi ti se kunemo koju izvodi Zdravko Čolić teškim čekićem udara Titov portret koji leži na nakovnju. Na zidu vise zastave Socijalističke republike Hrvatske i međunarodnog proleterijata kao i nekoliko mojih kolaža sa sličnom ikonografijom.

Živko Grozdanić, USTAV, Novi Sad, 2008

Alegorijanac Živko Grozdanić leži, kao Balint Szombathy 1995. godine, na gvozdenom krevetu obučen u mačevalačko odelo. U desnoj ruci držim kleštima bele keramičke pločice na kojima su ispisani nazivi gradova u Srbiji. Iz moje leve ruke curi krv na Ustav Republike Srbije uz ritam himne Republike Srbije koja se emituje i sluša unazad. Osoba u crnom odelu sa crnom

čarapom preko glave uzima svaku pločicu i glasno čita nazive gradova sa njih, a zatim ih stavlja u makaze i čekićem ih razbija jednu po jednu na velikom čeličnom nakovnju.

Živko Grozdanić, USTAV, Varaždin, 2010

Rad koji sam realizovao u galeriji Art Klinika u Novom Sadu 2008. povodom referenduma o donošenju novog Ustava Republike Srbije, je citat performansa Balinta Sombatija iz 1995.godine u kojem sam na direktan i brutalan način reagovao na recidive socijalističkog realizma ali i na događaje koji se dešavaju u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini. Performans je za Sombatija bio lični čin umetnika koji nije imao direktnu nameru da posmatrača performansa šokira, već da publiku navede na razmišljanje o uzimanju krvi, o dobrovoljnom davanju krvi, o njenom rasipanju koje se čine u ime države, nacije, vere, ideologije....

Moja Ideja citiranja Performansa Zastave čije se trajanje proteže od 1993.godine pa sve do danas, bez obzira da li performans izvodi Sombati ili ja, je zasnovana na preispitivanju istorijskih događaja i na implikaciju istih. U mom performansu-citatu iz 2008. godine povod je način i procedura donošenja Ustava Srbije koji u svojoj osnovi predstavlja legalan okvir za moguće sukobe. U ovom slučaju sa albanskim stanovništvom sa Kosova. U međuvremenu je veliki deo međunarodne zajednice priznao proglašenu državnost Kosova. Republika Srbija po važećem Ustavu tu činjenicu ne sme da uvaži.

Performans koji realizujem u Varaždinu na teritoriji Republike Hrvatske u okviru umetničke manifestacije, ima isti smisao kao i svi prethodno realizovani performansi, da ukaže na posledice koje jedna politička elita u bilo kojoj državi, može stvoriti. Cilj ponovnog izvođenja performansa Balinta Sombatija u Varaždinu je ukazivanje na neophodnost promene Ustava Republike Srbije čime bi se stvorili uslovi da se pitanje Kosova i Srbije reši isključivo tekstem novog Ustava!